

בחינת הפוריות לפי מראה הגוף ומבנהו

הפוריות לפי סימניה החיצוניים של הבהמה. מובן מאליו שאין הוא בא להציע את שיטתו כתחליף להישגים שבמעשה ולמיבחני צאצאים. לדעתו יוכלו הבוקרים להסתייע בשיטת השיפוט שלו לשם ייעול הסלקציה בפרות-חילופין. השיטה הזו כוללת הסתמכות על סימנים חיצוניים מסוים יימים שמלמדים על קשר שביניהם לבין הטיפ-קודים הפנימיים של הבעל-חיים. אם הבהמה עוברת בהצלחה מיבחן, או שיפוט חיצוני זה, הרי יש סיכוי סביר שהיא אמנם תעמוד יפה בפרייה ורבייה.

פרופ' בונסמה מבסס את שיפוטו על 4 שטחים קריטיים כדלהלן:

1. גודל הבהמה והתפתחות השלד מתצפיותיו הסיק פרופ' בונסמה שבהמות מגודלות וגבוהות באופן מיוחד הינן פחות פוריות מאשר בהמות קטנות בעלות צלעות קפיציות (פירצות).
2. התדמית במירבדי השומן (חילוב) בהמות עם גושי שומן מיוחדים, מפורים באופן בלתי-סדיר (לא אחיד) על פני הגוף, ובייחוד באיזור חוד-החזה, בין עצמות-השכם, מסביב לירך ובחודי השת — בהמות כאלה — פוריות דלה.
3. התפתחות השרירים בלתי רצויים (מבחינת פוריות הפרות) הם השרירים המפותחים יתר-על-המידה בעורף הצ-וואר, באמה ובצידי הירכיים, כיוון שאלה הם סימנים של זכרות. לעומת זה, תשרורת כנ"ל בפרים רצויה והיא מעידה על פוריותם הטובה.
4. עדינות השיער וצבעו פרה שמתברקת מוקדם באביב באדרת-שיער רכה ועדינה, שצבעה אחיד וברור בשטחי צבע יציבים, פרה כזו תיחשב כפוריה. שיער עמום, ובייחוד סביב הצוואר והחלקים התחתונים של הגוף, מעיד על פוריות לקויה. פרות עם שיער

היה היו זמנים כשהבוקרים היו בוחנים כושר ההנבה של פרות לפי סימנים חיצוניים. זכור עימי שהסופר מ. סתוי (סטבסקי), שהצטיין גם כבוקר מומחה, פירסם לפני עשרות שנים מאמר ב"השדה", בו הוא ציין והגדיר את סימניה של פרה שופעת חלב. מומחים לעריכת מיבחנים כאלה זכו בהכרה, ולפעמים אף בהוקרה מיוחדת, ברוב הארצות שגידלו פרות-חלב.

מכה קשה הוכו מומחים אלה לאחר הנהגת ביקורת תגובה שיטתית, כשנערך להם מיבחן על פרות שתנובתם היתה ידועה מתוצאות הבי-קורת; רק כ-10% מהמומחים הצליחו לנחש את כושר ההנבה של הפרות על יסוד המראה וה-מיבנה.

אמנם גם כיום נוהגים להעניק ציון ל"אופי החלבני" כשעורכים בחינה לאקסטריאר של הפרה, אבל ציון זה בלבד, ללא נתונים מה-ביקורת, אין כוחו רב בשיכנוע לגבי כושר ההנבה.

בימינו, כשענף הבקר הוא אינטנסיבי ביותר, הרי ריווחיותו תלויה לא רק בכושר ההנבה של הפרות, אלא גם בתכונות רבות נוספות, ובייחוד בפוריות ובבריאות העטינים. ככל שניסו לעמוד על תורשתיותה של הפוריות, הרי ברוב המק-רים העלו חרס, אם כי נשמעה גם הדיעה שישנן פה ושם "משפחות" של אמהות שמצטיי-נות בפוריות לעומת האחרות — שהולכות ומתחסלות מפאת נחשלות בהתעברות.

לדון על פוריותה של פרה לפי המיבנה החיצוני, כמעט שלא העיו איש, וגם לא ידועים "מומחים" לשיפוט כגון זה. והנה הופיע בזמן האחרון פרופ' בונסמה* ראש האגף למדעי בעל-חיים באוניברסיטת פראטוריה (דרום-אפרי-קה), והדגים בארה"ב את הטכניקה של שיפוט

* פרופ' בונסמה סייר בארץ לפני כ-9 שנים ופיר-סם את רשמיו מגידול הבקר בישראל בחוברת מיר-חדת, רבת-עניין ועשירת תוכן.

הזרעות או הרבעות התבלטו אותם סימני הגוף האופייניים שהוזכרו לעיל. היוצא מזה שעקרונות-מיבחן אלה צריכים לשמש לא רק לבחירת בהמות פוריות אלא גם לסילוק הלקויות בפוריות מהעדר.

א.

גם בצבע כהה סביב עורף-הצוואר, לאורך היר-כיים ובשטחים דומים. היגן בדרך כלל פוריות יותר.

שיטת השיפוט של פרופ' בונסמה סוכמה על יסוד מיבחני-גוף יסודיים ב-1000 פרות הרות, לאחר שנבדק באופן יסודי תהליך התעברותן לכל פרטיו. בפרות שלא התעברו לאחר 4-3

200 פרות ישראליות נתקבלו בסיציליה כמו

„אורחים חשובים“

„בריו“ הן מיוחדות במינן מכל הבחינות והן משתייכות לאחד מן הגזעים המשובחים ביותר בעולם בתחום תפוקת החלב ואולי לגזע המשר בח ביותר. האגודה הישראלית של מגדלי הבקר הבטיחה, שתפוקת החלב של הפרות אחרי לידת העגל הראשון תהיה יותר מאשר 5,200 ליטרים בשנה“.

מסכם העתון: „המשלוח הראשון של הפרות מישראל הוא הנסיון הרציני הראשון לחדש את משק החי של סיציליה על בסיס של שיתוף פעולה אינטנסיבי יותר בין סיציליה ובין ש-ראל“.

„מעריב“, 29.6.69

200 פרות ישראליות הגיעו בשבוע שעבר מחיפה לקאטאניה, בסיציליה. עתוני איטליה מוסרים כי נערכה לפרות „קבלת פנים השמורה בדרך כלל רק לאורחים חשובים“.

אנשי השגרירות הישראלית ברומא ומיניסטר-רי החקלאות והבריאות של איטליה וכן נציגי האגודות של מגדלי הבקר בישראל ובאיטליה באו לנמל כדי להשתתף בטכס הורדתן של הפרות מן האניה.

העתונות האיטלקית כותבת כי קבלת הפנים החמה שנערכה לפרות הישראליות מוצדקת, משום שהן פרות מובחרות.

כותב העתון הרומאי הפרו-קומוניסטי „פאזה סרה“: „200 הפרות שרכשו אגודת מגדלי הבקר

דו"חות האגודה לביקורת החלב

כדבר רגיל נראית בעינינו קבלת הדו"ח מדי חודש בחודשו. לחתום מטה ידועים כל הלבטים שעברו על הכנת דו"חות אלה ופירסומן, עד שעוצבה צורתם העכשווית. אינני יודע מה מחפש ומה מוצא כל המעיין בדו"ח זה, אולם לי מספק כל דו"ח דרישת-שלום ומידע מעניין מכל עדר שברחבי הארץ, ויש שהנני כואב את כאבו של בעל-עדר מפגר או כושל, ויש שהנני משתתף בשימחת ההישג של בעל-עדר אחר.

אני מניח שאכוון לדעתם של כל הנהנים מהדו"חות האלה כשאביע בשם כולם תודה והוקרה לעובדי משרד ההתאחדות על שקידתם בריכוז החומר, התקנתו הנאה לפירסום ועל ההקפדה בהפצתו למועד וברציפות.

י. עצמון